

Meat and Milk

Issur v'Heter 31; 20

There is greater separation regarding the laws of meat and milk since the Torah states "For you are a holy people to the L-rd your G-d, you shall not cook a kid in the milk of its mother" (Devarim 14; 21).

איסור והיתר כלל ל"א הלכה כ
גדול פרישת בשר וחלב שנאמר באזהרתם "כי עם קדוש אתה לה' א-לקיך" (דברים י"ד: כ"א)

Shemot 23; 19 (Mishpatim)

You shall not cook a kid in the milk of its mother.

שמות פרק כג פסוק יט (משפטים)
לא תבשל גדי בחלב אמו:

Shemot 34; 26 (Ki Tissa)

You shall not cook a kid in the milk of its mother.

שמות פרק לד פסוק כו (כי תשא)
לא תבשל גדי בחלב אמו:

Devarim 14; 21 (Re'eh)

You shall not cook a kid in the milk of its mother

דברים פרק יד פסוק כא (ראה)
לא תבשל גדי בחלב אמו:

Talmud Chulin 115b

It was taught in the Beit Midrash of Rabbi Yishmael: [The Torah states] "You shall not cook a kid in the milk of its mother" three times. Once to forbid eating it, once to forbid deriving benefit from it, and once to forbid cooking it.

תלמוד בבלי מסכת חולין דף קטו עמוד ב
דבי רבי ישמעאל תנא: לא תבשל גדי בחלב אמו ג' פעמים, אחד - לאיסור אכילה, ואחד - לאיסור הנאה, ואחד - לאיסור בשול.

Talmud Chulin 113a

Mishna: Meat of a kosher animal [together] with milk of a kosher animal is forbidden to be cooked and to derive benefit from. Meat of a kosher animal with milk from a non-kosher animal or meat of a non-kosher animal with milk of a kosher animal, are permitted to be cooked together and to derive benefit from. Rabbi Akiva says: 'Wild animals and birds are not forbidden from the Torah (with milk), as the Torah states "You shall not cook a kid in milk of its mother" three times, to exclude wild animals, birds and non-kosher animals'. Rabbi Yossi HaGlili says: 'The Torah states "Do not eat any carcass" (Devarim 14; 21) and it states "You shall not cook a kid in the milk of its mother". Anything which is forbidden because of 'carcass' is forbidden to cook with milk. You might have thought that birds which are forbidden because of 'carcass'

תלמוד בבלי מסכת חולין דף קיג עמוד א
מתני'. בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה - אסור לבשל ואסור בהנאה, בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טמאה, בשר בהמה טמאה בחלב בהמה טהורה - מותר לבשל ומותר בהנאה. ר"ע אומר: חיה ועוף אינם מן התורה, שנאמר (שמות כ"ג) לא תבשל גדי בחלב אמו ג' פעמים, פרט לחיה ולעוף ובהמה טמאה. רבי יוסי הגלילי אומר: נאמר (דברים י"ד) לא תאכלו כל נבלה, ונאמר לא תבשל גדי בחלב אמו, את שאסור משום נבלה - אסור לבשל בחלב, עוף שאסור משום נבלה, יכול יהא אסור לבשל בחלב - ת"ל: בחלב אמו - יצא עוף שאין לו חלב אם.

you can find parsha sheets from Rabbi Sedley on the web:

www.rabbisedley.com

are also forbidden to cook with milk. Therefore the Torah states "the milk of its mother" to exclude birds which don't have milk'.

Talmud Chulin 113a

Mishna: Someone who puts chicken on the table with cheese does not transgress a Torah prohibition.

Gemara: This implies that if someone ate them together they would transgress a Torah

prohibition. Can we learn from here that chicken with milk is forbidden from the Torah? Rather it means one who puts chicken and cheese on the same table will not come to do a Torah prohibition.

תלמוד בבלי מסכת חולין דף קיג עמוד א
 מתני'. המעלה את העוף עם הגבינה על השלחן אינו עובר בלא תעשה.
 גמ'. הא אוכלו - עובר בלא תעשה, שמע מינה: בשר עוף בחלב דאורייתא! אימא: המעלה את העוף עם הגבינה על השלחן אינו בא לידי לא תעשה.

Shulchan Aruch YD 87; 1

The Torah states "You shall not cook a kid in the milk of its mother" three times. Once to forbid cooking, once to forbid eating and once to forbid deriving benefit. The Torah uses the word "cook" to teach that it is only

forbidden from the Torah (to eat or get benefit) if they are cooked together, but Rabbinically it is forbidden in any manner. Any meat and milk that is not forbidden from the Torah is permitted to benefit from.

שולחן ערוך יורה דעה סימן פז סעיף א
 כתוב בתורה: לא תבשל גדי בחלב אמו ג' פעמים; אחד לאיסור בישול, ואחד לאיסור אכילה, ואחד לאיסור הנאה. והוציא אכילה בלשון בישול, לומר שאינו אסור מן התורה אלא דרך בישול, אבל מדרבנן אסור בכל ענין. (כל בשר בחלב שאינו אסור מן התורה, מותר בהנאה).

Shulchan Aruch YD 87; 2

"Kid" is not specific, but the same Halacha applies to cow, sheep or goat. It makes no difference whether it is the milk of its own mother, or the milk of another animal (or species). The Torah merely gave a practical example.

שולחן ערוך יורה דעה סימן פז סעיף ב
 גדי, לאו דוקא, דהוא הדין שור, שה ועז. ולא שנא בחלב אם, ולא שנא בחלב אחרת, אלא שדבר הכתוב בהווה.

Shulchan Aruch YD 87; 3

This law only applies to the meat and milk of kosher animals. Meat of a kosher animal with milk of a non-kosher animal, or meat of a non-kosher animal with milk of a kosher animal are permitted to be cooked or benefited from. Meat of a wild animal or bird, even with kosher milk is permitted to be

cooked or benefited from, and even eating them together is only forbidden Rabbinically. But fish and locusts are not forbidden at all [with milk] even Rabbinically. [Rama: There is a custom to make milk out of almonds and put chicken in it, since it is only forbidden Rabbinically. But

שולחן ערוך יורה דעה סימן פז סעיף ג
 אינו נוהג אלא בבשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה, אבל בשר טהורה בחלב טמאה, או בשר טמאה בחלב טהורה, מותרים בבישול ובהנאה. ובשר חיה ועוף, אפילו בחלב טהורה, מותר בבישול, ובהנאה; ואף באכילה אינו אסור, אלא מדרבנן. אבל דגים וחגבים, אין בהם איסור, אפילו מדרבנן. הגה: ונהגו לעשות חלב משקדים ומניחים בה בשר עוף, הואיל ואינו רק מדרבנן. אבל בשר בהמה, יש להניח אצל החלב שקדים, משום מראית העין.

you can find parsha sheets from Rabbi Sedley on the web:

www.rabbisedley.com

to do so with animal meat, one must place almonds next to the milk because of ma'arit ayin.]

Reasons for the Prohibition of Meat and Milk

Moreh Nevuchim 3; 48

As for the prohibition against eating meat and milk, it is in my opinion not improbably that - in addition to this being undoubtedly very gross food and very filling - idolatry had something to do with it. Perhaps such food was eaten at one of the ceremonies of their cult or at one of their festivals. A confirmation of this may be, in my opinion, be found in the fact that the prohibition against eating meat and milk, when it is mentioned for the first two times, occurs near the commandment concerning pilgrimage: "Three times in the year...". It is as if it said "When you go on a pilgrimage and enter the house of the L-rd your G-d, do not cook there in the way they used to do. According to me this is the most probably view regarding the reason for this prohibition, but I have not seen this set down in any of the books of the Sabians that I have read.

ספר מורה הנבוכים חלק שלישי פרק מח

ואמנם איסור בשר בחלב עם היותו מזון עב מאד בלא ספק ומוליד מלוי רב, אין רחוק אצלי שיש בו ריח עבודה זרה, אולי כך היו עושין בעבודה מעבודתיה או בחג מחגיהם, וממה שמחזק זה אצלי זכר התורה אותו שני פעמים, תחלת מה שצותה עליו עם מצות החג שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך, כאלו אמר בעת חגיכם ובואכם לפני לא תבשל מה שתבשל שם על דרך פלוני כמו שהיו הם עושים, זהו הטעם החזק אצלי בענין, ואמנם לא ראיתי זה כתוב במה שראיתי מספרי הצאב"ה.

Sefer HaChinuch Mitzvah 92

The reasons for this Mitzvah: It seems to me that it is similar to what we wrote about the prohibition against witchcraft, since there are things that are forbidden for us to mix for the reason that we said there. It is possible that cooking meat and milk together as a mixture is forbidden for that same reason.

There is a slight hint to this in that it is prohibited to mix them even without eating, which implies that the prohibition is not because of harmful effects of eating, but rather that we should not do an action with that kind of mixture.

Rashbam Shemot 23; 19

Usually goats give birth to two kids at a time, and the custom was to slaughter one of them, and because goats have an abundance of milk they would cook it in the mother's milk. It is in reference to this that the Torah speaks. It is

ספר החינוך מצוה צב

משרשי מצוה זו, לפי הדומה שהוא כענין מה שכתבנו במצות מכשפה, כי יש בעולם דברים שנאסר לנו תערובתן בסיבת הענין שאמרנו שם, ואפשר שתערובת הבשר עם החלב במעשה הבישול יהיה סיבת איסורו מן היסוד ההוא. וקצת ראיה לזה לפי שבא האיסור לנו במעשה התערובת אף על פי שלא נאכלנו, שנראה בזה שאין איסורו מחמת נזק אכילתו כלל, רק שלא נעשה פעולת אותו התערובת להרחקת אותו ענין שאמרנו.

רשב"ם שמות פרק כג פסוק יט

דרך העזים ללדת שני גדיים יחד, ורגלים היו לשחוט אחד מהם, ומתוך שרוב חלב בעזים כדכת' ודי חלב עזים ללחמך וגו', היו רגלים לבשלו בחלב האם, ולפי ההוא דבר הכתוב. וגנאי הוא הדבר ובליעה ורעבתנות לאכול חלב האם עם הבנים. ודוגמא זו באותו ואת בנו ושילוח הקן. וללמדך דרך תרבות צוה הכתוב. ולפי שברגל היו אוכלין בהמות הרבה, הזהיר בפרשת הרגלים שלא לבשל ולא לאכול גדי בחלב אמו.

you can find parsha sheets from Rabbi Sedley on the web:

www.rabbisedley.com

disgusting and gluttonous to eat milk of the mother with the child. Another example of this is the Mitzvah of sending away the mother bird. The Torah is teaching us the correct way to behave. On the festivals people would eat a lot of meat, and therefore the Torah warns us against eating meat and milk in the section dealing with the festivals.

Separation between meat and milk

Talmud Chulin 107b

Mishna: One may wrap meat and cheese together in a cloth provided they do not touch one another.

Rabbi Shimon ben Gamliel says: Two guests may eat at the same table, one meat and one cheese, without concern.

Gemara: Rav Chanan bar Ami said in the name of Shmuel: This only applies if they do not know one another, but if they do know each other it is forbidden. We have a

Baraita which teaches the same thing: Rabbi Shimon ben Gamliel says: two guests who are staying in the same inn, one coming from the north and one from the south, one brings his meat and the other brings his cheese - they may eat together on the same table without concern. The only prohibition is to eat within a single arm's length of each other. Can it mean a single arm's length? Rather it means like a single arm's length.

Tosefot Chulin 107b

A single arm's length - if there is something between them it is not considered a arm's length. Therefore the custom is when one person eats meat and the other eats cheese on one table, we place a pitcher of water or some other utensil between them, or they each eat on separate tablemats, which is considered like two arm's lengths. Some explain that 'arm's length' means they

purchase the food with the same money. Then the Talmud asks 'can it mean a single arm's length?', meaning, what difference if they purchase the food together or they are just friends with each other. And the Talmud answers, 'like a single arm's length', meaning, even if they are friends with each other. According to this explanation of the Talmud having a separation between them won't help at all.

תלמוד בבלי מסכת חולין דף קז:
 מתני'. צורר אדם בשר וגבינה במטפחת אחת ובלבד שלא יהו נוגעין זה בזה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: שני אכסנאין אוכלין על שלחן אחד זה בשר וזה גבינה ואין חוששין. גמ'. אמר רב חנן בר אמי אמר שמואל: לא שנו - אלא שאין מכירין זה את זה, אבל מכירין זה את זה - אסור. תניא נמי הכי, רבן שמעון בן גמליאל אומר: ב' אכסנאים שנתארחו לפונדק אחד, זה בא מן הצפון וזה בא מן הדרום, זה בא בחתיכתו, וזה בא בגבינתו - אוכלין על שלחן אחד זה בשר וזה גבינה ואין חוששין, ולא אסרו אלא בתפיסה אחת. תפיסה אחת ס"ד? אלא כעין תפיסה אחת

תוספות מסכת חולין דף קז:
 כעין תפיסה אחת - ואם יש דבר מפסיק לא הוי כעין תפיסה אחת. ולפיכך נוהגין עכשיו כשזה אוכל בשר וזה אוכל גבינה על שלחן אחד מניחין לחם או קנקן או שאר כלים להפסיק בינתיים או אוכל על מפה אחרת דהוי כעין שתי תפיסות וי"מ דלא אסרו אלא בתפיסה אחת כלומר שהן בהוצאה אחת ופריך תפיסה אחת ס"ד מה לי בהוצאה אחת ומה לי בשתי הוצאות אם מכירין זה את זה ומשני כעין תפיסה אחת דהיינו שמכירין זה את זה ולפי' זה לא איירי כלל שיהא מותר לאכול על שלחן אחד בשביל הפסק שבינתיים.

you can find parsha sheets from Rabbi Sedley on the web:
www.rabbisedley.com

Shulchan Aruch YD 88; 1

It is forbidden to put meat on a table where someone is eating cheese - even poultry or meat of wild animals, so that one shouldn't come to eat them together. But on a preparation table, where nobody is eating, it is permitted to put both of them.

שולחן ערוך יורה דעה סימן פח סעיף א
 אפילו בשר חיה ועוף, אסור להעלותו על שלחן שאוכל עליו גבינה, שלא יבא לאכלם יחד. אבל בשלחן שסודר עליו התבשיל, מותר ליתן זה בצד זה.

Shulchan Aruch YD 88; 2

This prohibition of putting them both on the same table only applies to two people who are friendly with one another, even if they do not share things. However for two guests who do not know each other it is permitted. Even for two people who do know each other, if they made some marker between them, for example to eat on separate tablecloths, or even if they are eating on the same tablecloth, but they put a loaf of bread between them it is permitted. [Rama: Only if they don't eat from that bread which is the marker, but if they are eating from it, it is no good as a marker, since the bread they are eating from would be on the table anyway. But if they put between themselves a pitcher that they drink from, and it would not normally be on the table, that is a good marker, even if they do drink from it. Certainly if they put a lamp or something else on the table it is a good marker. They must be careful not to drink from the same glass since the food sticks to the container. And certainly they may not eat from the same loaf of bread. We also have the custom to have separate salt cellars for meat and milk, since sometimes when we dip food into the salt some of the food remains behind in the salt.]

שולחן ערוך יורה דעה סימן פח סעיף ב
 הא דאסור להעלותו על השלחן, דווקא בשני בני אדם המכירים זה את זה, אפילו הם מקפידים זה על זה; אבל אכסנאים, שאין מכירין זה את זה, מותר. ואפילו המכירים, אם עשו שום היכר, כגון שכל אחד אוכל על מפה שלו, או אפילו אוכלים על מפה אחת ונותנים ביניהם פת להיכר, מותר. הגה: ודוקא שאין אוכלין מן הפת המונח ביניהם להיכר, אבל אם אוכלין ממנו, לא הוי היכר, דבלאו הכי הפת שאוכלין ממנו מונח על השלחן. אבל אם נתנו ביניהם כלי ששותין ממנו, ובלאו הכי אין דרכו להיות על השלחן, הוי היכר אעפ"י ששותין מן הכלי. וכל שכן אם נתנו שם מנורה, או שאר דברים שעל השלחן, דהוי היכר. ויהיו זהירים שלא לשתות מכלי אחד, משום שהמאכל נדבק בכלי (הג"ה אשיר"י ואו"ה). וכל שכן שלא יאכלו מפת אחת. וכן נוהגין ליחד כלי של מלח לכל אחד בפני עצמו, כי לפעמים טובלים במלח ונשארו שיורי מאכל במלח.

Shach YD 88; 1

It is forbidden to put them on the same table - it seems that this rule only applies to putting meat and milk on the same table, since people don't put it out of their minds, since each of them is permitted on its own. However putting non-kosher meat on the table where one is eating kosher meat is permitted.

ש"ך על שולחן ערוך יורה דעה סימן פח סעיף א
 אסור להעלות על השלחן - ונראה דוקא בשר אסור להעלות על השלחן שאוכל חלב או איפכא משום דלא בדילי אינשי מיניה מפני שכל אחד היתר בפני עצמו אבל מותר להעלות בשר נבילה על השלחן שאוכל עליו בשר כשירה.

you can find parsha sheets from Rabbi Sedley on the web:
www.rabbisedley.com

Prim M'Gadem Siftei Da'at 2

Beit Ya'akov writes that someone who has eaten meat and is waiting six hours should not sit at the same table with someone who is eating cheese lest they are offered some....

However I have not seen people be concerned about this, and we do not make new decrees in this kind of case.

פמ"ג פ"ח שפתי דעת ב
 כתב בשו"ת בית יעקב סימן י"ב דמי שאכל בשר שצריך לשהות שש שעות לא ישב אצל מי שאוכל גבינה שמא ישיט לו. ... ולא ראיתי נזהרים בזה ... גם הוא גזירה לגזירה כולי האי לא גזרינן.

Shulchan Aruch YD 89; 4

Someone who has eaten cheese and now wants to eat meat must first remove from the table all the crumbs of bread that he ate with the cheese. It is forbidden to eat cheese on the same tablecloth that someone ate meat on, or the opposite. Certainly it is forbidden to cut cheese, even cold, with the knife that is normally used for meat. Not only that, but even cutting bread that one will eat with cheese is forbidden with the knife that is used for cutting meat.

שולחן ערוך יורה דעה סימן פט סעיף ד
 מי שאכל גבינה ורוצה לאכול בשר, צריך לבער מעל השלחן שירי פת שאכלו עם הגבינה. ואסור לאכול גבינה על מפה שאכלו בה בשר. (וכן להיפך אסור) (כן משמע בארוך). וכל שכן שאסור לחתוך גבינה, אפי' צוננת, בסכין שרגילין לחתוך בשר. ולא עוד, אלא אפילו הפת שאוכלים עם הגבינה אסור לחתוך בסכין שחותכין בו בשר.

Shulchan Aruch YD 91; 1

Meat and cheese which touched one another may be eaten, but the place where they touched must first be rinsed off. It is permitted to wrap them in the same cloth, and we are not concerned that they may come to touch each other.

שולחן ערוך יורה דעה סימן צא סעיף א
 בשר וגבינה שנגעו זה בזה, מותרים, אלא שצריך להדיח מקום נגיעתן. ומותר לצור אותם במטפחת אחת, ולא חיישינן שמא יגעו זה בזה.

Shulchan Aruch YD 91; 2

Anything which requires rinsing, for example cold meat which has been placed on a cold non-kosher plate, is forbidden to do l'chatchila, lest one comes to eat it without rinsing it off.

שולחן ערוך יורה דעה סימן צא סעיף ב
 כל מידי דבעי הדחה, כגון להניח בשר היתר צונן בקערה של איסור צונן, אסור לכתחלה, דילמא אכיל בלא הדחה.

Ma'arit Ayin

Shulchan Aruch YD 87; 4

It is forbidden to cook with human milk because of ma'arit ayin. If some human milk falls into a meat dish it is nullified in any amount. [Rama: It seems that for the same reason it is forbidden to cook with non-kosher milk, or to cook non-kosher meat with kosher milk. This only applies to animal meat, but birds which are only Rabbinic there is no problem.]

שולחן ערוך יורה דעה סימן פז סעיף ד
 אסור לבשל בחלב אשה, מפני מראית העין. ואם נפל לתוך התבשיל, בטל, ואין צריך שיעור. הגה: ונראה לפי זה, דכל שכן דאסור לבשל לכתחלה בחלב טמאה, או בשר טמא בחלב טהור ודוקא בשר בהמה, אבל בעוף, דרבנן, אין לחוש.

you can find parsha sheets from Rabbi Sedley on the web:
www.rabbisedley.com

Shulchan Aruch YD 66; 9

Blood of fish, even though it is permitted to be eaten, but if it was collected in a container it is forbidden because of ma'arit ayin.

Therefore if it is recognisable that it is from fish, for example if there are scales in it, it is permitted.

שולחן ערוך יורה דעה סימן סו סעיף ט
 דם דגים, אף על פי שהוא מותר, אם קבצו בכלי אסור משום מראית עין. לפיכך, אם ניכר שהוא מדגים, כגון שיש בו קשקשים, מותר.

Talmud Shabbat 64b - 65a

Rabbi Yehuda said in the name of Rav: In every case where the Sages forbade something because of ma'arit ayin, it is even forbidden in private. ... There is a dispute about this, as it is taught: One may spread the clothes out in the sun, but not where people can see. Rabbi Eliezer and Rabbi Shimon forbid it.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף סד: - סה.
 אמר רב יהודה אמר רב: כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין - אפילו בחדרי חדרים אסור... תנאי היא, דתניא: שוטחן בחמה, אבל לא כנגד העם, רבי אליעזר ורבי שמעון אוסרין.

Rashi Shabbat 64b - 65a

Every case where the Sages forbade something because of ma'arit ayin - lest they suspect him of transgressing a prohibition. Spread them out in the sun - someone who's clothes became drenched in the rain.

But not where people can see - so that they should say that they were washed on Shabbat. This tanna holds that something which is forbidden because of ma'arit ayin is permitted in private.

רש"י מסכת שבת דף סד: - סה.
 כל שאסרו חכמים משום מראית העין - שלא יחשדוהו באיסור שוטחן בחמה - מי שנשרו כליו בדרך במי גשמים. אבל לא כנגד העם - שלא יאמרו כבסן בשבת - האי תנא סבר דמידי דמשום מראית העין מותר בחדרים.

Shulchan Aruch OC 301; 45

If someone's clothes became drenched with water, they may not spread them out to dry because of ma'arit ayin, lest people suspect that he has washed them on Shabbat. Even in private, where nobody can see it is forbidden.

שולחן ערוך אורח חיים סימן שא סעיף מה
 מי שנשרו כליו במים, לא ישטחם לנגבם, מפני מראית העין, שלא יחשדוהו שכבסן בשבת. ואפילו בחדרי חדרים, שאין שם רואים, אסור.